

Cap. 9 – Relații Internaționale

9.1 Introducere

CNCAN își desfășoară activitatea urmărind cele patru domenii mari de interes: implementarea obligațiilor internaționale asumate de România prin semnarea tratatelor, convențiilor și acordurilor în domeniu, implementarea prevederilor înțelegerilor și acordurilor de cooperare bilaterală, colaborarea cu organizațiile și organismele internaționale în domeniu, implementarea programelor și politicilor Uniunii Europene.

La succesul fiecăreia din aceste categorii de activități concură o multitudine de factori, pornind de la echipa de conducere și managementul CNCAN, implicarea și participarea activă a tuturor structurilor din instituție, calificarea și implicarea personalului angajat în derularea activităților, fondurile alocate și, nu în ultimul rând, stabilirea priorităților instituționale și coordonarea unitară a tuturor acțiunilor, astfel încât să fie creată o imagine favorabilă a instituției.

9.2 Convenții și tratate

9.2.1 Convenția privind Securitatea Nucleară

Convenția privind Securitatea Nucleară, adoptată la Viena la 17 iunie 1994, a fost ratificată de România prin Legea nr. 43/24.05.1995, intrând în vigoare la data de 24 octombrie 1996. Prin ratificarea Convenției, Părțile Contractante au agreeat elaborarea rapoartelor naționale (în conformitate cu prevederile Art. 5 din Convenție) și analizarea acestora în cadrul reuniunilor de examinare. Rapoartele conțin măsurile întreprinse la nivel național pentru îndeplinirea obligațiilor ce decurg din aplicarea Convenției, cu referire la asigurarea securității instalațiilor nucleare, stabilirea și menținerea cadrului legislativ și de reglementare care guvernează securitatea instalațiilor nucleare, responsabilitățile care revin titularului de autorizație pentru menținerea securității instalațiilor nucleare, asigurarea resurselor financiare adecvate pentru asigurarea securității fiecărei instalații nucleare pe toată durata de viață a acesteia, stabilirea și aplicarea programelor de asigurare a calității, evaluarea securității instalațiilor nucleare.

În perioada 24 – 27 septembrie 2007, o delegație a României, condusă de către președintele CNCAN, a participat la Viena, la *Reuniunea pregătitoare a celei de-a patra reuniuni de examinare a Părților Contractante la Convenția privind Securitatea Nucleară*. Scopul acestei reuniuni l-a constituit stabilirea grupurilor de lucru și definitivarea tuturor aspectelor administrative pentru desfășurarea în cursul anului 2008 a reuniunii de examinare. CNCAN a elaborat, în colaborare cu Societatea Națională Nuclearelectrică S.A., raportul național al României la Convenție. Raportul a fost transmis conform regulilor de procedură către Secretariatul General al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (AIEA) în cursul lunii septembrie.

În cursul lunii aprilie 2008, este programată cea de-a patra reuniune de examinare, în cadrul căreia se vor susține rapoartele naționale. CNCAN este coordonatorul grupului de lucru 1, din care face parte și România. Odată cu ratificarea Convenției de către India (în 2005), această reuniune va fi prima reuniune

de examinare în care vor participa toate statele care operează reactori nucleari de putere.

De asemenea, în cursul anului 2007, încă două țări (Nigeria și Malta) au devenit parte la această Convenție.

9.2.2 Amendamentul la Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare

Acest document a fost ratificat de România prin Legea nr. 419/22.11.2006 și publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 1008/19.12.2006. România a depus instrumentul de ratificare la Secretariatul General la Agenției Internaționale pentru Energia Atomică la data de 2 februarie 2007.

9.2.3 Acordul de garanții al Euratom

În conformitate cu prevederile Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană (semnat pe data de 25 aprilie 2005), la data de 1 ianuarie 2007, România a devenit parte la Tratatul EURATOM, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană. În baza art. 23 alin. b din Acordul de garanții dintre Euratom și AIEA, aplicarea sistemului de garanții nucleare al AIEA va fi suspendată, România urmând să aplice prevederile Acordului de garanții dintre Euratom și AIEA.

Ca urmare, Direcția Relații Internaționale a urmărit finalizarea procesului legislativ pentru promulgarea legii pentru aderarea României atât la Acordul de garanții dintre Euratom, Statele Membre și AIEA, cât și la Protocolul Adicional la Acordul de garanții dintre Euratom, Statele Membre și AIEA (ratificate de România prin Legea nr. 185/12.06.2007, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 467/11.07.2007).

9.2.4 Tratatul de Interzicere Totală a Experiențelor Nucleare

În conformitate cu prevederile Legii nr. 152/1999 prin care România a ratificat Tratatul de Interzicere Totală a Experiențelor Nucleare (CTBT), CNCAN este autoritatea națională cu privire la problematica legată de Tratat și de Organizația Tratatului (care asigură, prin Secretariatul Tehnic Provizoriu, implementarea prevederilor Tratatului, până la intrarea în vigoare a acestuia).

În perioada de referință, CNCAN a pregătit lucrările sesiunii Comisiei Pregătitoare din perioada 20 august – 7 septembrie 2007 și a coordonat participarea instituțiilor naționale la diferitele manifestări organizate de Organizație (seminarii, cursuri de instruire privind inspecțiile în teren, reuniunile Grupului de lucru B). De asemenea, CNCAN, cu sprijinul Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Fizica Pământului, a răspuns solicitării Secretariatului Tehnic Provizoriu privind implementarea infrastructurii de comunicații globale.

De asemenea, CNCAN a răspuns invitației de participare la cea de-a 5-a Conferință organizată în conformitate cu prevederile Art. XIV al CTBT pentru intrarea în vigoare a Tratatului (17-18 septembrie 2007, Viena, Austria).

9.3 Cooperare bilaterală

9.3.1 Cooperarea cu Agenția Internațională pentru Energia Atomică (AIEA)

Unul dintre momentele cele mai importante ale cooperării cu AIEA a fost reprezentat de vizita în România, la invitația președintelui CNCAN, a dlui. Oscar Acuña, șeful Secției Europa 2 - Departamentul de cooperare tehnică din cadrul AIEA. Vizita a avut loc în perioada 3-9 februarie 2007, scopul principal al acesteia fiind legat de demararea proiectelor finanțate de AIEA pentru perioada 2007-2008. Conform bugetului aprobat de Consiliul Guvernatorilor, România va beneficia de aprox. 1,1 mil \$ SUA numai în cadrul proiectelor naționale și va participa la activități specifice în cadrul programului regional de asistență tehnică.

În cadrul acestei vizite au avut loc reuniuni la CNCAN și întâlniri cu factori de răspundere din instituțiile cu responsabilități în domeniul nuclear, beneficiare ale programului de asistență tehnică (Agenția Nucleară, Ministerul Economiei și Finanțelor, Agenția Națională pentru Deșeuri Radioactive (ANDRAD), Ministerul Sănătății Publice, precum și vizite tehnice la CNE Cernavodă, la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară "Horia Hulubei" și la Sucursala Cercetări Nucleare Pitești.

În contextul apariției Noului Ghid de Elaborare a Programului Cadru de Țară (CPF) și a Metodologiei de Implementare a CPF, precum și datorită noului statut al României de Stat Membru al Uniunii Europene, ca urmare a vizitei mai sus-menționate, a rezultat necesitatea revizuirii CPF astfel încât acesta să reflecte noile priorități și direcții ale României în domeniul nuclear. În acest context, la sugestia părții române, AIEA a organizat în perioada 26 – 30 iunie 2007 un seminar național – cu participarea experților AIEA și a reprezentanților instituțiilor naționale beneficiare ale programului de asistență tehnică oferit de AIEA prilej cu care participanții au fost familiarizați cu noul concept CPF și modul de elaborare a acestuia conform recomandărilor prevăzute în ghidul specific al AIEA. Din partea AIEA au participat dna Sandra Steyskal (noul responsabil pentru România din cadrul Departamentului de Cooperare Tehnică), dl. Victor Agullar Riveroll și dna Ksenia Belousova.

CNCAN a găzduit prima parte a acestui seminar și a participat la vizita de lucru efectuată de dna Steyskal la SCN Pitești și ANDRAD (al cărei scop l-a constituit identificarea necesităților viitoare de asistență tehnică, dar și evaluarea modului de implementare a asistenței anterioare (îndeosebi, legată de finalizarea proiectului ROM/4/024 "*Conversia totală a reactorului TRIGA de 14 MW de la combustibil puternic îmbogățit la combustibil slab îmbogățit*").

CNCAN și-a adus contribuția la elaborarea și definitivarea *Programului Cadru de Țară*, document programatic care stă la baza acordării de asistență tehnică României. Cu ocazia celei de-a 51-a Conferinței Generale a AIEA, desfășurată în cursul lunii septembrie, documentul a fost semnat și de președintele CNCAN,

Un alt moment important îl constituie participarea CNCAN la lucrările *cele de-a 51-a Conferințe Generale a AIEA*, în perioada 17 – 21 septembrie 2007, ocazie cu care instituția noastră a participat și la standul expozițional organizat de România.

CNCAN a asigurat - prin președintele Vilmos Zsombori - conducerea delegației României la reuniunile Consiliului Guvernatorilor AIEA.

Președintele CNCAN a avut întreveneri bilaterale cu reprezentanți ai organismelor de reglementare din Republica Moldova, Republica Ungaria, Republica Bulgaria, Canada, Argentina, Federația Rusă. În cadrul acestor întâlniri au fost abordate aspecte de interes general, dar și identificarea posibilităților viitoare de cooperare bilaterală și extinderea celei existente.

În cadrul proiectului regional de cooperare RER/9/098 „Dezvoltarea capacității naționale pentru protecția sănătății și securității lucrătorilor expuși profesional la radiații ionizante”, CNCAN, în colaborare cu Ministerul Sănătății Publice, a organizat în perioada 1 – 3 octombrie 2007 seminarul regional cu tema „Probleme în implementarea principiului ALARA” (as low as reasonable achievable). Reuniunea a contribuit la facilitarea schimbului de informații și de experiență cu privire la implementarea principiului optimizat de luptă împotriva riscurilor radiologice apărute la locul de muncă, cu privire la problemele apărute în implementarea principiului ALARA și formularea de recomandări pentru soluționarea problemelor apărute.

Fig. 9.1 Seminar național de informare privind Noul Ghid de Elaborare a Programului Cadru de Țară (CPF) și a Metodologiei de Implementare a CPF

9.3.2 Cooperarea cu Republica Ungaria

În perioada 12 – 17 august 2007, la invitația președintelui CNCAN, o delegație a Autorității pentru Energie Atomică din Ungaria - HAEA (condusă de dl. Jozsef Ronaky, director general) a efectuat o vizită oficială în România. Vizita s-a înscris în cadrul programului de cooperare bilaterală și a avut ca scop discutarea aspectelor de autorizare și control ale activităților legate de utilizarea surselor radioactive în sectorul industrial și al sănătății. În același timp a fost efectuată o vizită la Uzina de reprocesare a minereurilor de uraniu de la Feldioara, ocazie cu care au fost prezentate activitățile din cadrul ciclului combustibilului nuclear din România.

În vederea implementării prevederilor *Protocolului privind cooperarea și schimbul de informații în domeniul securității nucleare încheiat între CNCAN și Autoritatea pentru Energie Atomică din Ungaria*, a fost extinsă cooperarea în domeniul tehnologiei informației. În urma negocierilor bilaterale, în perioada 19-23 noiembrie 2007, a avut loc vizita de lucru a unui expert CNCAN la sediul HAEA, în cadrul căreia au fost abordate aspecte legate de dezvoltarea infrastructurii de IT.

9.3.3 Cooperarea cu Republica Moldova

Relațiile de cooperare cu Republica Moldova sunt în fază incipientă. Organismul de reglementare în domeniul nuclear din această țară (*Agencia Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice*) a fost înființat în luna iulie 2007, o primă întâlnire între reprezentanții celor două instituții având loc cu ocazia *cele de-a 51-a Conferințe Generale a AIEA*. Cu această ocazie a fost evidențiată buna colaborare între experții din domeniul nuclear pe parcursul anilor trecuți (schimb de informații, instruirea unor bursieri în domeniul radioprotecției), hotărându-se extinderea pe viitor a colaborării. În acest context, în vederea identificării tematicilor de cooperare între cele două instituții, în perioada 17 – 19 decembrie 2007, o delegație din Republica Moldova a efectuat o vizită de lucru la CNCAN. Au fost discutate aspecte de interes comun, CNCAN propunând utilizarea programului TAIEX al Comisiei Europene în vederea lărgirii cooperării viitoare.

9.3.4 Cooperarea cu Republica Bulgaria

Experiența anilor trecuți, a demonstrat că Autoritatea de Reglementare în domeniul Nuclear din Bulgaria (BNRA) a fost și a rămas un partener constant în relațiile de cooperare ale CNCAN. Vizitele de lucru și schimbul de informații între cele două instituții au continuat și în cursul anului 2007. Astfel, în perioada 13 – 14 februarie 2007 s-a desfășurat vizita delegației BNRA, compusă din domnii Latchesar Kostov, vicepreședinte și Nicolai Todorov, directorul Departamentului de radioprotecție și pregătire în caz de urgență nucleară. Întâlnirea a avut ca obiectiv extinderea cooperării bilaterale între cele două autorități naționale de autorizare, reglementare și control în domeniul nuclear. Tematica vizitei a cuprins aspecte privind implementarea Directivei 96/29/Euratom și a Directivei 97/43/Euratom, intensificarea schimbului de experiență privind inspecțiile de radioprotecție în domeniul industrial, medical și al mineritului și preparării minereului de uraniu, precum și aspecte referitoare la aplicarea acordului bilateral privind notificarea rapidă a accidentelor nucleare.

În cadrul programului de cooperare bilaterală, echipe de inspecții ai CNCAN au participat la schimbul de experiență desfășurat în cadrul BNRA, în domeniul radioprotecției și securității surselor de radiații în practicile de medicină nucleară, radioterapie și radiodiagnostic (23-27 aprilie 2007 și 2 – 6 iulie 2007). În mod similar, inspecții ai BNRA au participat în perioada 22 – 26 mai 2007 la lucrările sesiunii anuale de analiză a activității și instruire a inspectorilor în domeniul radioprotecției.

În data de 8 mai 2007, a avut loc la București vizita delegației BENRA, condusă de dl. Sergey Tzotchev, președinte, având în componență pe dl. Borislav Stanimirov, vicepreședinte și dl. Alexandre Rogatchev, director relații internaționale. Programul vizitei a inclus discuții între cele două instituții asupra unor subiecte de cooperare de

interes comun, precum și vizita la Unitatea 1 de la Cernavodă și la Centrul de Instruire. Întâlnirea s-a înscris pe linia relațiilor de cooperare bilaterală între cele două autorități naționale în domeniul nuclear. Cu această ocazie, a fost adresată președintelui CNCAN, invitația de a participa, în perioada 10-11 iulie 2007 la *Forumul jubiliar organizat cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a BNRA*. Invitația a fost acceptată cu plăcere, președintele CNCAN fiind conducătorul delegației române participante la acest eveniment.

În contextul continuării cooperării bilaterale, în perioada 29 – 31 octombrie 2007, a avut loc reuniunea tehnică privind transportul combustibilului proaspăt și uzat, la care au participat reprezentanți ai celor două organisme de reglementare, cu responsabilități în acest domeniu. Reuniunea a avut ca obiective dezvoltarea relațiilor de cooperare dintre CNCAN și BNRA, precum și cu CNE de la Kozlodui în ceea ce privește transportul și tranzitul combustibilului nuclear ars.

Toate aceste aspecte au fost discutate din prisma aplicării prevederilor Directivei 2006/117 privind supravegherea și controlul transportului de deșeuri radioactive și combustibil uzat. Pentru CNCAN, participarea la această reuniune a fost importantă în vederea continuării cooperării bilaterale pe această temă, în contextul noului statut al celor două țări de State Membre ale Uniunii Europene. Bulgaria a încheiat deja un acord cu Federația Rusă și a efectuat transportul de combustibil nuclear uzat și proaspăt pentru centrala nucleareo-electrică de la Kozlodui. Această vizită a deschis posibilitatea pentru CNCAN să identifice noi posibilități de colaborare în domenii precum transportul de combustibil nuclear proaspăt și uzat, securitatea nucleară, prevenirea accidentelor nucleare.

9.3.5 Cooperarea cu Republica Coreea

În perioada 9-13 aprilie 2007, a avut loc o vizită a delegației Ministerului Științei și Tehnologiei din Republica Coreea. Vizita a avut loc sub auspiciile AIEA. Agenda reuniunii a cuprins și o vizită la CNE Cernavodă și Depozitul Intermediar de Combustibil Ars (DICA).

Discuțiile au avut ca subiect metodologia inspecțiilor de securitate în cazul transferului combustibilului nuclear iradiat din piscina DICA, cerințele de securitate și tehnicile de analiză a containerelor pentru transferul combustibilului iradiat și procedurile de transfer a combustibilului iradiat.

În urma semnării la Daejeon în data de 1 decembrie 2006 a *Înțelegerii adiționale la Protocolul de înțelegere privind cooperarea în domeniul securității nucleare dintre Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Institutul de Securitate Nucleară din Republica Coreea*, Direcția Relații Internaționale a inițiat procedura internă de aprobare a acesteia, Înțelegerea fiind aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 215/28.02.2007 și publicată în Monitorul Oficial nr. 167/9.03.2007.

Având în vedere că legislația coreeană prevede posibilitatea intrării în vigoare la data semnării și luând în considerare prevederile legale din legislația românească în această materie, acest document a intrat în vigoare la data de 9.03.2007.

9.3.6 Cooperarea cu Statele Unite ale Americii

În data de 13 iulie 2008, o delegație a Comisiei de Reglementare în domeniul nuclear din SUA (USNRC) condusă de dl. Peter Lyons, comisar, a întreprins o vizită oficială în România. Delegația USNRC a fost primită la sediul CNCAN de către dl. Vilmos Zsombori, președinte, la discuțiile oficiale participând și o parte a managementului CNCAN (dna. D. Cășaru, director și dna. Ramona Davițoiu, șef serviciu). Din delegația americană au făcut parte dna. Josefine Piccone, asistent executiv, dl John Ramsey manager de program și dl Brian Wittick, expert relații internaționale.

Fig. 9.2 Vizita delegației US-NRC

În cadrul întrevederii de la sediul central al CNCAN au fost abordate aspecte de interes comun, precum: implicarea firmelor americane (General Electric Corporation și AES) la construirea unităților U1 și U2 de la Cernavodă, care au un puternic parteneriat cu SNN, proiectele de cooperare în domeniul nuclear, în cadrul unei colaborări îndelungate începută în anul 1974, când a fost pus în funcțiune reactorul de cercetare TRIGA de la SCN Pitești, relațiile excelente cu Ambasada SUA la București, Departamentul pentru Energie al Statelor Unite și USNRC.

Colaborarea dintre cele două organisme de reglementare este fundamentată pe prevederile *Înțelegerii privind schimbul de informații tehnice și cooperare în domeniul securității nucleare între CNCAN și NRC*, reînnoită la 28.09.2005, la Viena. În ceea ce privește implementarea prevederilor acestei Înțelegeri, a fost discutat și prezentat stadiul în care se află procedura pentru cele două programe de studiu care vor fi găzduite de NRC, pentru personalul CNCAN.

De asemenea, a fost subliniat interesul României față de Parteneriatul Global pentru Energie Nucleară care urmărește îmbunătățirea securității nucleare la nivel mondial, reducerea riscului de proliferare nucleară, îmbunătățirea calității mediului. Au fost trecute în revistă aspecte legate de politica CNCAN de combatere a terorismului.

Delegația NRC a solicitat o vizită la Centrala Nucleară de la Cernavodă, la care a participat și dl. Nicolas Taubman, Ambasadorul SUA la București. Se poate afirma că această vizită se înscrie pe linia dezvoltării relațiilor bilaterale pe care CNCAN, în calitate de organism de reglementare, autorizare și control, le are cu organismele similare din alte țări în vederea intensificării colaborării și implementării unor programe comune în domeniul tehnic și de pregătire de specialitate a personalului.

În data de 16 iulie 2007, a avut loc vizita la CNCAN a unei delegații compusă din dl. Brian Waud, responsabil de țară pentru Inițiativa Globală de Reducere a Amenințării Globale și dl. Gene Hauser, expert în cadrul Laboratorului național SANDIA. Scopul acestei vizite l-a constituit identificarea potențialelor proiecte de colaborare în vederea îmbunătățirii siguranței surselor radioactive și a materialelor nucleare speciale din România. Ca o consecință a acestei vizite, partea americană a anunțat că va transmite un proiect de acord de cooperare în domeniul îmbunătățirii siguranței surselor radioactive și a materialelor nucleare speciale din România.

La întâlnire au participat reprezentanți ai CNCAN, SCN Pitești, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Institutului Național de Cercetare – Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară “Horia Hulubei”, Ministerului Internelor și Reformei Administrative.

Fig. 9.3 Vizita la CNCAN a unei delegații compusă din dl. Brian Waud, responsabil de țară pentru Inițiativa de Reducere a Amenințării Globale și dl. Gene Hauser, expert în cadrul Laboratorului național SANDIA

9.3.7 Cooperarea cu Republica Italia

În luna mai 2007, CNCAN a încheiat un *Protocol de Înțelegere cu Departamentul de Industrie Mecanică și Nucleară (DIMNP)* din cadrul Universității din Pisa care are ca obiect organizarea de seminarii, practică și pregătire postuniversitară pentru personalul celor două părți.

Ca urmare a acestui eveniment, o delegație a CNCAN s-a deplasat în Italia, în cursul lunii iulie 2007, ocazie cu care au avut loc întrevederi cu reprezentanți ai

organismului de reglementare în domeniul nuclear din Italia. În cadrul acestor întâlniri s-a decis ca CNCAN și Agenția pentru Protecția Mediului și Servicii Tehnice (APAT) din Republica Italia să încheie un acord bilateral care să aibă ca scop crearea cadrului juridic necesar pentru cooperarea dintre părți în domeniul nuclear, referitor la problematica de interes reciproc privind aspectele de reglementare nucleară în domeniul utilizării pașnice a energiei nucleare, care să prevadă inițierea unor programe comune pentru trimiterea de specialiști la instruire în domeniul analizelor deterministe și probabiliste de securitate nucleară. În prezent, acest acord se află la stadiul de negociere.

9.4 Cooperarea multilaterală

România a participat la lucrările grupului WENRA (Western Nuclear Regulators Association) începând cu anul 1999. Alături de celelalte zece state asociate, România a fost invitată în 2003 să devină membru cu drepturi depline. Acest statut a oferit României posibilitatea de a participa la procesul decizional și la activitățile grupurilor de lucru.

CNCAN a participat la cele două sesiuni plenare ale Grupului WENRA, la nivel de conducere, care au avut loc în lunile martie și noiembrie 2007. De asemenea, în cadrul reuniunilor celor două subgrupuri de lucru (*Subgrupul de lucru pentru securitatea instalațiilor nucleare* și *Subgrupul de lucru privind deșeurile radioactive*), specialiștii CNCAN au participat activ la acestea în vederea stabilirii nivelelor de referință și a planurilor naționale de acțiuni pentru armonizarea nivelelor de referință. Reprezentanții CNCAN din cadrul celor două subgrupuri de lucru au participat la activitățile desfășurate și au participat la elaborarea de nivele de referință în cele subdomenii de activitate, în conformitate cu ultimele cerințe și ghiduri ale AIEA. Nivelele de referință în domeniul securității nucleare au fost finalizate și CNCAN în calitate de țară membră WENRA a prezentat modul în care acestea sunt îndeplinite prin cerințele de reglementare și practicile naționale.

De asemenea, în perioada 5-9 martie 2007 a avut loc la București întâlnirea Grupului de lucru privind Deșeurile Radioactive și Dezafectarea (WGWD) din cadrul WENRA. Întâlnirea, la care au participat 24 de reprezentanți din 17 state membre ale Uniunii Europene, a fost prima reuniune plenară a grupului de lucru WGDW, a cărui activitate este orientată asupra armonizării conceptului de securitate a managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive. La lucrări au fost invitați să participe și reprezentanți ai AIEA și ai organizației European Nuclear Installations Safety Standards (ENISS).

În perioada 3-4 februarie, CNCAN a participat, la nivel de președinte, la întâlnirea aniversară a 50 de ani de activitate a "Comitetului legislativ în domeniul nuclear", organizată de Agenția pentru Energie Nucleară/Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (NEA/OECD).

În perioada 19-22 noiembrie 2007, CNCAN a participat, în calitate de observator, la sesiunea anuală a Comitetului de legislație nucleară din cadrul NEA/OECD, unde a prezentat situația existentă în România privind noua legislație națională emisă de CNCAN în domeniul său de competență.

9.5 Afaceri europene și programe comunitare

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 2007, CNCAN a continuat să respecte obligațiile asumate în cursul negocierilor și să aplice principiile și normele stabilite la nivel european, angajându-se să respecte obligațiile ce îi revin în calitate de stat membru și să aplice prevederile Tratatului EURATOM.

9.5.1 Cooperarea cu serviciile comunitare

Cooperarea cu serviciile comunitare, îndeosebi cu direcția specializată (DG-TREN – Directoratul General pentru Transport și Energie) a cunoscut în cursul anului 2007 o dezvoltare susținută:

- ✚ În perioada 4-12 iunie 2007, DG-TREN Unitatea H4 a organizat în România *misiunea de verificare în cadrul art. 35 al Tratatului EURATOM*. Scopul acestei misiuni a fost de a verifica funcționalitatea și eficacitatea instalațiilor necesare efectuării controlului permanent al nivelului de radioactivitate în atmosferă, apă și sol, în perimetrul și imediata vecinătate a CNE Cernavodă, precum și pe teritoriul României. Coordonarea misiunii de verificare a fost realizată la solicitarea Comisiei Europene de către CNCAN, prin DRInt, instituțiile incluse în programul de verificare fiind: centrala nuclearo-electrică de la Cernavodă, Agenția Națională Pentru Protecția Mediului (ANPM), Institutul de Sănătate Publică din București (ISPB) și Constanța, Autoritatea Națională Sanitară-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), Institutul de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” de la Măgurele (IFIN-HH), punctul de control vamal al importurilor de alimente din Portul Constanța, Institutul de Cercetări Marine din Constanța.
- ✚ misiunea de verificare propriu-zisă a fost precedată de o întâlnire pregătitoare, care s-a desfășurat la Luxemburg, în perioada 11-13 martie 2007. Scopul acesteia l-a constituit stabilirea agendei misiunii, prezentarea de către România a situației existente în domeniul monitorizării radioactivității mediului, precum și definitivarea aspectelor legate de răspunsul oficial la chestionarul propus de către Comisia Europeană pe problematica art. 35.
- ✚ În perioada 14-16 noiembrie 2007, o delegație a CNCAN s-a deplasat la Luxemburg în vederea discutării tuturor aspectelor legate de repatrierea combustibilului nuclear uzat, de origine rusească, provenit de la reactorul de cercetare de la Măgurele. În cadrul întâlnirii cu reprezentanții DG-TREN au fost discutate aspectele legate de stadiul programului de repatriere, de atribuțiile CNCAN în acest program, de implicarea Comisiei Europene și a Agenției de Furnizare a Euratom în procedura de avizare a acordurilor și contractelor referitoare la problematica returnării combustibilului nuclear.
- ✚ În implementarea prevederilor art. 37 din Tratatul Euratom, CNCAN a propus organizarea unei reuniuni de lucru cu reprezentanții DG-TREN, din cadrul Comisiei Europene, în vederea clarificării aspectelor practice legate de aplicarea acestui articol, tipurile de rapoarte ce trebuie transmise, modalitatea de înaintare la CE, etc. La întâlnire au participat și reprezentanți ai altor instituții care derulează activități ce intră sub incidența art. 37 (Agenția

Națională pentru Deșeuri Radioactive, Institutul Național pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”).

✚ Începând din iunie 2007, CNCAN este membru al rețelei europene privind *Operating Experience Feedback (OEF)*. Această rețea a fost creată de către Comisia Europeană cu sprijinul Joint Research Centre (JRC), rețea la care au fost invitate să participe organismele de reglementare și organizațiile tehnice suport din Europa. Obiectivele principale ale acestei rețele sunt: abordare europeană lărgită privind Incident Reporting System (IRS); analiza evenimentelor selectate; crearea unei baze de date privind aspectele de securitate nucleară.

9.5.2 Grupul de Lucru la Nivel Înalt privind Securitatea Nucleară și Managementul Deșeurilor Radioactive (HLG)

CNCAN este reprezentat – și participă la nivel de președinte – la lucrările *Grupului de Lucru la Nivel Înalt privind Securitatea Nucleară și Managementul Deșeurilor Radioactive (HLG)*. Securitatea instalațiilor nucleare, precum și managementul deșeurilor radioactive și al combustibilului nuclear uzat, reprezintă unele dintre cele mai importante priorități ale Uniunii Europene. În acest sens, acest grup a fost constituit în baza Deciziei nr. 2007/530/Euratom a Comisiei Europene și are ca mandat dezvoltarea progresivă de acorduri comune și, eventual, de norme europene suplimentare în domeniul securității nucleare și managementului deșeurilor radioactive. HLG a fost creat cu scopul de a menține și perfecționa securitatea instalațiilor nucleare, securitatea managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive precum și finanțarea dezafectării instalațiilor nucleare. Obiectivul HLG este de a stabili un cadru de referință pentru stabilirea condițiilor de realizare și menținere a unui nivel înalt, uniform, de securitate nucleară în întreaga Comunitate, care se aplică proiectării, localizării, construirii, operării și întreținerii instalațiilor nucleare, pentru care este necesară analiza problemei securității în cadrul legal și de reglementare al Statelor Membre implicate. El este compus din reprezentanți ai autorităților de reglementare în domeniul nuclear sau ai autorităților competente în domeniul securității instalațiilor nucleare și managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive. Astfel, în data de 12 octombrie 2007, a avut loc la Bruxelles, prima reuniune a HLG – la care președintele CNCAN a asigurat reprezentarea din partea organismului de reglementare în domeniul nuclear din România, unde a susținut activitățile de interes pentru CNCAN. O importanță deosebită a fost acordată clarificării și definitivării mandatului și a priorităților de lucru ale HLG. Concluziile Consiliului din data de 8 mai 2007 (HLG(2007)1.2.P) vor constitui mandatul fundamental al Grupului. Activitatea Grupului respectă principiul consensului, independenței și transparenței. Prioritățile de lucru, ale grupului, în domeniul securității instalațiilor nucleare, cuprind acțiuni precum: cele legate de abordări unanim acceptate și eforturi comune – organizarea de consultări pe lângă reuniunile generale organizate în baza *Convenției privind Securitatea Nucleară*, despre lecțiile învățate și acțiunile viitoare; utilizarea optimă a rezultatelor OECD/NEA cu privire la modul în care Statele Membre UE să abordeze problemele de securitate emergente; discutarea problemelor generale de securitate relevante pentru instalațiile nucleare în contextele internaționale actuale și ale experiențelor naționale, cu scopul de a atinge un acord comun în legătură cu securitatea bazată pe cele mai bune practici; acțiuni legate de cooperare și receptivitate în domeniul securității nucleare - compilarea

informațiilor Statelor Membre bazate pe activitățile naționale și activitățile Euratom în domeniul menționat; facilitarea accesului la informații a tuturor Statelor Membre; studierea acțiunilor corespunzătoare în vederea evaluării și utilizării practice a experienței de operare pentru centralele nucleare din Europa; schimbul de informații în legătură cu cercetările de securitate nucleară, programele de cercetare cu privire la reglementările naționale și procesele în curs pentru identificarea aspectelor de securitate ale conceptelor viitoare de reactoare. Acțiunile în ceea ce privește transparența propuse de Consiliu vizează furnizarea de informații către public într-un mod precis și prompt, facilitarea accesului, de către Statele Membre, la raporturile anuale referitoare la incidentele relevante pentru securitatea nucleară și evaluarea eficienței acestor acțiuni de asigurare a transparenței. În ceea ce privește securitatea managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive, acțiunile Grupului se referă la: organizarea de consultări adiționale reuniunilor generale organizate în baza Convenției Comune privind Securitatea Managementului Combustibilului Uzat și Securitatea Managementului Deșeurilor Radioactive, utilizarea activităților WENRA, relevante pentru securitatea combustibilului uzat, managementului deșeurilor radioactive și al dezafectărilor, ca bază pentru progrese viitoare, fără a duplica activitatea WENRA și dezvoltarea de strategii pentru securitatea managementului tuturor tipurilor de combustibil uzat și deșeurilor radioactive. În acest sens, fiecare membru trebuie să stabilească și să actualizeze un program național de securitate a managementului combustibilului uzat și al deșeurilor radioactive. Programele naționale vor fi puse la dispoziția tuturor părților interesate (Consiliu, Comisie și State Membre). Prevederile acestor programe pot fi discutate cu alte State Membre în scopul schimbului de experiență. Grupul își va concentra acțiunile pentru finanțarea dezafectării instalațiilor nucleare și securității managementului combustibilului uzat și deșeurilor radioactive prin: revizuirea sistemelor naționale care diferă de la un stat la altul, datorită unor dezvoltări specifice și situației naționale, concentrarea asupra metodelor și criteriilor de evaluare a finanțărilor din cadrul activității naționale, precum și analizarea cadrului legal al prevederilor financiare pentru pregătirile de dezafectare din fiecare țară.

9.5.3 Comitetul de Sprijin

De asemenea, CNCAN participă la întâlnirile Comitetului de Sprijin (*Advisory Committee*) întrunit conform prevederilor Art. 21 a Directivei Consiliului nr. 2006/177/Euratom privind supravegherea și controlul expedițiilor de deșeuri radioactive și de combustibil nuclear ars. Responsabilitățile acestui comitet includ, printre altele, acordarea sprijinului CE în implementarea cerințelor art. 16(2), 17(2), 19(1), precum și pregătirea unui raport către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European privind implementarea prevederilor art. 4 din Directiva menționată.

9.5.4 Programe comunitare

În cursul anului 2007, asistența prin intermediul programelor comunitare – în special în cadrul *Programului orizontal pentru asistență în domeniul securității nucleare*, memorandumurile aferente anilor 2003, 2004 și 2005 – a cunoscut același ritm ascendent, ca în anii anteriori. Printre proiectele derulate amintim:

- ✚ finalizarea în cursul lunii noiembrie, a componentei de furnizare echipamente în cadrul proiectului RO 2003/5812.06.01 "Centrul pentru urgențe nucleare al autorității de reglementare". Aceste echipamente au condus la modernizarea centrului de urgență și la consolidarea tehnică a capacității de pregătire în caz de urgență a CNCAN. Au fost furnizate atât componente "hardware" de bază, precum și "software" adecvat pentru a pune în funcțiune centrul, cât și legăturile de comunicare necesare, cum ar fi conectări în bandă largă la Internet și conectări la rețelele naționale de transmitere a datelor;
- ✚ monitorizarea și implementarea proiectelor din cadrul Memorandumului Phare 2004 în domeniul securității nucleare:

9.5.4.1 Proiectul RO 2004/016-815.02.01

Proiectul se intitulează: *"Asistență pentru autoritatea română de reglementare în domeniul nuclear în vederea furnizării de coduri de analiză mecanică"*. În cadrul acestui proiect a fost achiziționat codul de calcul ANSYS/Mechanical, cod utilizat de către Centrala Nuclearo-Electrică de la Cernavodă ca suport pentru documentația transmisă autorității de reglementare. Utilizarea de către personalul CNCAN, care a beneficiat în cadrul proiectului și de instruire pentru utilizarea acestor coduri, constituie un pas important în dezvoltarea capacităților interne de a efectua și evalua analizele de protecție la suprapresiune pentru sistemele speciale de securitate nucleară, pentru circuitul primar și analizele de tensiuni elaborate de centrala nuclearo-electrică de la Cernavodă (CNE).

9.5.4.2 Proiectul RO 2004/016-815.02.02

Proiectul se intitulează: *"Asistență tehnică pentru autoritatea română de reglementare în domeniul nuclear în vederea gestionării aspectelor relevante privind activitățile viitoare de punere în funcțiune a instalațiilor nucleare"*. Obiectivul proiectului a fost de a sprijini CNCAN în gestionarea activităților de punere în funcțiune, ca parte a procesului de autorizare, prin furnizarea de asistență tehnică în domeniul reglementării și pentru întărirea capacității CNCAN de autorizare, analiză și evaluare a tuturor etapelor de punere în funcțiune a Unității 2 a centralei nuclearo-electrice de la Cernavodă. Proiectul a contribuit, prin pregătire teoretică și practică, de asemenea la întărirea competenței personalului nou angajat al CNCAN, în activitatea de reglementare.

9.5.4.3 RO 2004/016-815.02.03

Proiectul se intitulează: *"Asistență tehnică pentru autoritatea română de reglementare în domeniul nuclear în vederea îmbunătățirii gestionării surselor radioactive închise de mare activitate, inclusiv a surselor radioactive închise uzate și a surselor orfane"*. Asistența tehnică furnizată în cadrul acestui proiect a fost îndreptată spre îmbunătățirea cadrului de reglementare în domeniul depozitării în siguranță, pe termen lung, a surselor puternic radioactive închise de viață lungă și al recuperării surselor orfane. Activitățile de pregătire în acest proiect au constat, de asemenea, în organizarea unor sesiuni specifice de instruire (la care au participat un număr de aprox. 20 de persoane, atât din CNCAN cât și din cadrul instituțiilor cu atribuții în această arie tematică) cu privire la controlul și asigurarea securității

depozitelor pe termen lung pentru sursele puternic radioactive închise, recuperarea în condiții de siguranță a surselor orfane, mecanismul de finanțare pentru recuperarea și gestionarea surselor orfane, dezafectarea instalațiilor unde ar putea exista surse orfane, identificarea și stabilirea echipamentelor specifice pentru intervenție și recuperare a surselor orfane.

9.5.4.4 RO 2004/016-772.05.01.02

Proiectul se intitulează: “Asistență tehnică pentru CNCAN în stabilirea sistemului de supraveghere și control pentru transportul materialelor radioactive, inclusiv a deșeurilor radioactive”. Proiectul a fost propus în vederea finalizării implementării Directivei 92/3/Euratom, obiectivul acestuia constituindu-l proiectarea unei baze de date pentru înregistrările referitoare la transportul materialelor radioactive, inclusiv deșeuri radioactive. În cadrul proiectului, au avut loc și sesiuni de instruire, atât pentru administratorul de rețea cât pentru utilizatori.

Referitor la Programul orizontal Phare 2005 în domeniul securității nucleare, au fost semnate următoarele proiecte, pentru care a fost demarată și activitatea de implementare:

a) RO 2005/017-519-03.01

Proiectul se intitulează: “*Sprijin pentru personalul autorității de reglementare în vederea îmbunătățirii capabilităților legate de evaluarea probabilistică de securitate nucleară*”. Scopul acestui proiect este de a sprijini CNCAN în procesul de revizuire a documentului Evaluarea Probabilistică de Securitate Nucleară la centrala nucleare-electrică de la Cernavodă de nivel 1, elaborat de către operator. Proiectul își propune furnizarea unei expertize tehnice corespunzătoare a documentului mai sus menționat, instruirea practică a personalului CNCAN pentru revizuirea acestui document, precum și elaborarea unei proceduri pentru evaluarea care va fi dezvoltată ulterior de către organismul de reglementare. Principalele activități ale proiectului includ:

- Asistență pentru evaluarea documentului de analiză probabilistică a securității nucleare la centrala nucleare – electrică de la Cernavodă, prin transferul celor mai bune practici ale experților vest-europeni către CNCAN;
- Asistență pentru îmbunătățirea cadrului de reglementare prin sprijinul personalului CNCAN în elaborarea unei proceduri specifice de evaluare și finalizarea normei privind “Cerințele de reglementare pentru evaluarea probabilistică de securitate”.

b) RO 2005/017-519-03.02

Proiectul se intitulează: “*Îmbunătățirea capabilităților personalului organismului de reglementare cu privire la evaluarea raportului preliminar de securitate nucleară pentru operațiunile de depozitare de la Băița Bihor*”. Raportul preliminar al analizei de securitate (PSAR) pentru depozitul de deșeuri slab radioactive de la Băița Bihor transmis de către operator spre evaluare la CNCAN face obiectul analizei în cadrul acestui proiect. Pe baza PSAR-ului, CNCAN va decide dacă depozitul poate fi

autorizat în vederea funcționării și condițiile în care va funcționa. Proiectul urmărește în primul rând acordarea de sprijin pentru personalul CNCAN în revizuirea PSAR și obținerea unor concluzii independente asupra acestui document. În plus, deoarece depozitul Băița Bihor are câteva caracteristici comune cu depozitul Richard din Republica Cehă, se efectuează și o comparare a metodologiilor pentru stabilirea evaluării de securitate pentru cele două depozite. Această activitate va contribui la îmbunătățirea nivelului de experiență al CNCAN în domeniul evaluării de securitate la depozitele care se bazează pe cazuri concrete și similare.

c) RO 2005/017-519-03.03

Proiectul se intitulează: *“Dezvoltarea capabilităților autorității de reglementare din România cu privire la aspectele de reglementare a activităților ce implică materiale radioactive naturale cu concentrații ale radionuclizilor mai mari decât limitele de exceptare (NORM) și materiale radioactive concentrate în radionuclizi naturali prin procedee tehnologice (TENORM)”*. Datorită inexistenței unui cadru puternic de reglementare în acest domeniu, proiectul a fost propus în vederea asigurării sprijinului pentru personalul CNCAN în dobândirea de cunoștințe specifice și obținerea unei experiențe corespunzătoare, intenționându-se obținerea următoarelor rezultate:

- + studiu cuprinzător, prin care să se evalueze proporțiile consecințelor radiologice privind existența unei cantități mari de NORM și TENORM pe teritoriul României;
- + revizia reglementărilor existente și elaborarea unor noi care să aibă la bază cerințele în vigoare la nivelul Uniunii Europene, în țări care se confruntă cu aceleași probleme.

De asemenea, experții CNCAN implicați în autorizarea activităților care generează NORM și TENORM, vor beneficia de instruire în cadrul acestui proiect.

d) RO 2005/017-519.03.04

Proiectul se intitulează: *“Îmbunătățirea bazei de date a CNCAN pentru operarea registrului național de doze și surse radioactive”*. Proiectul a avut două componente (una de asistență tehnică și una de achiziții echipamente - achiziționarea bazei de date și a echipamentelor IT necesare funcționării acesteia). Activitățile din cadrul componentei de asistență tehnică au fost finalizate în cursul anului 2007, Consultantul acordând sprijin CNCAN prin elaborarea unui studiu privind evaluarea situației existente și a necesităților CNCAN cu privire la gestionarea surselor radioactive și la arhitectura sistemului informatic. În scopul pregătirii dosarului de licitație pentru componenta de achiziții (având în vedere experiența limitată a experților CNCAN în acest domeniu), Consultantul componentei de asistență tehnică a elaborat dosarul de licitație și a participat împreună cu experții CNCAN la sesiunea de evaluare a ofertelor. Evaluarea a fost întreruptă datorită unei contestații găsite nefondate de către Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor. Deoarece răspunsul a fost transmis după termenul limită pentru contractare (30 noiembrie 2007), sistemul informatic nu a mai putut fi contractat din

fonduri Phare. În consecință, managementul CNCAN a decis achiziționarea din fonduri proprii a acestui sistem, în cursul anului 2008.

Trebuie menționat faptul că pentru toate sesiunile de evaluare, reprezentanții Unității de Implementare a Proiectelor (UIP) cu sprijinul direcțiilor de specialitate, au participat la sesiunile de evaluare organizate. Activitatea UIP în perioada de referință se extinde la monitorizarea și implementarea fiecărui proiect, care a fost contractat. Această activitate s-a concretizat în monitorizarea implementării acestor proiecte în ceea ce privește respectarea prevederilor contractului, atingerea obiectivelor, finanțarea, prin respectarea procedurilor Phare în vigoare. De asemenea, activitatea de monitorizare s-a derulat și prin elaborarea de rapoarte periodice și transmiterea acestora către instituțiile de profil din țară și cele ale Comisiei Europene, precum și participarea la reuniunile de monitorizare.

În cadrul Programul orizontal Phare 2006, în domeniul securității nucleare, reprezentanții UIP cu sprijinul direcțiilor de specialitate au elaborat documentația de atribuire pentru următoarele proiecte care vor fi contractate în cursul anului 2008, și anume:

i) Phare RO 2006/018-411.03.01

Proiectul se intitulează: *„Îmbunătățirea capacității personalului Autorității de Reglementare în Domeniul Nuclear din România în vederea evaluării Revizuirii Periodice a Securității Nucleare a Unității 1 de la Centrala Nucleo-Electrică de la Cernavodă”*. Asistența tehnică care va fi acordată în cadrul acestui proiect are în vedere creșterea competenței CNCAN cu privire la utilizarea rezultatelor Revizuirii Periodice a Securității Nucleare (RPSN), în conformitate cu practicile europene, în procesul de autorizare. Scopul proiectului este de a contribui la îmbunătățirea proceselor de evaluare a securității nucleare pentru CNE Cernavodă; sporirea competenței personalului CNCAN în reglementarea și controlul diferitelor aspecte legate de efectuarea RPSN, inclusiv în ceea ce privește analiza și evaluarea rapoartelor prezentate de titularul de autorizație; transferul către personalul CNCAN a experienței autorităților de reglementare europene în domeniu; modernizarea cadrului de reglementare luând în considerare cele mai bune practici identificate la nivel european cu privire la efectuarea RPSN pentru centralele nucleare-electrice.

ii) Phare RO 2006/018-411.03.02

Proiectul se intitulează: *„Pregătirea tehnică a personalului Autorității de Reglementare în Domeniul Nuclear din România în ceea ce privește practicile în domeniul radioprotecției”*. Obiectivul proiectului îl constituie îmbunătățirea capacității personalului CNCAN în domeniul radioprotecției în vederea asigurării protecției la radiații ionizante a lucrătorilor expuși profesional și a publicului. Proiectul urmărește acordarea de asistență tehnică CNCAN în vederea elaborării de proceduri specifice privind evaluarea securității radiologice și îmbunătățirea capacității personalului CNCAN care lucrează în domeniul radioprotecției. Procedurile interne care urmează a fi elaborate se referă la autorizare pe tipuri de practici: radiografie industrială, carotaj radioactiv, radioterapie, radiodiagnostic, care să includă procesul evaluării de securitate radiologică, inclusiv prin utilizarea de programe software specifice. În vederea întăririi capacității CNCAN personalul, experții acreditați de CNCAN și

reprezentanții laboratoarelor acreditate vor beneficia de instruire cu privire la practicile de autorizare și inspecție în următoarele domenii: dozimetrie pentru neutroni, fizica medicală, controlul calității pentru aparatele medicale radiologice și a folosirii instrumentelor de testare a calității sistemelor radiologice.

iii) Phare RO 2006/018-147.05.01

Proiectul se intitulează: „*Furnizarea programului de calcul (software) pentru proiectarea și analiza sistemelor de conducte în domeniul nuclear*”. Scopul proiectului îl reprezintă achiziționarea unui program de calcul dedicat, necesar pentru proiectarea și analiza sistemelor de conducte în domeniul nuclear. Se urmărește livrarea software-ului, instalarea acestuia, precum și instruirea personalului care utilizează programul.

CNCAN, prin UIP, a implementat de asemenea un proiect aferent programului Phare 2006 care s-a derulat în sistem centralizat care s-a adresat unui număr de trei țări: Bulgaria, Croația și România. Proiectul și-a propus să facă o analiză a situației privind practicile și reglementările existente privind gestionarea deșeurilor medicale radioactive în cele trei țări în scopul identificării domeniilor care necesită îmbunătățiri sau optimizări, comparativ cu experiența dobândită de statele membre ale Uniunii Europene. Reprezentanții din direcțiile de specialitate ale CNCAN au participat la completarea unor chestionare specifice, elaborate în cadrul proiectului în scopul evidențierii situației existente, participând de asemenea la o serie de acțiuni de instruire (seminarii organizate pentru discutarea și diseminarea recomandărilor misiunilor de experți care au analizat situația). Institutul Național de Radioprotecție din Belgia a elaborat raportul misiunii tehnice, desfășurate în luna martie 2007, raport care conține situația măsurărilor efectuate și recomandările misiunii.

De asemenea, CNCAN este parte în proiectul privind crearea unei platforme de instruire și educație în practica de radioprotecție (EUTERP). Proiectul a demarat în luna aprilie 2007 și are o durată de 36 luni. Platforma se adresează experților în radioprotecție și își propune:

- ✚ eliminarea obstacolelor privind mobilitatea acestor experți în cadrul Uniunii Europene, prin armonizarea criteriilor și calificărilor în scopul recunoașterii mutuale a acestor experți;
- ✚ facilitarea accesului transnațional la educația și instruirea vocațională;
- ✚ integrarea educației și instruirea în infrastructura ocupațională privind radioprotecția în statele membre, cele candidate și asociate.

În scopul desfășurării și coordonării activităților din cadrul proiectului a fost stabilit un grup de cercetare și consultanță în domeniul nuclear format din experți din Olanda. Problematika dezbătută de proiect cuprinde aspecte legislative și administrative, precum și aspecte științifice. Experții CNCAN au participat în perioada de referință la seminariile organizate în cadrul acestui proiect, pe tematici diverse de dezbateri, în cadrul cărora s-a prezentat situația existentă în România, din punctul de vedere al organismului de reglementare în domeniul nuclear.

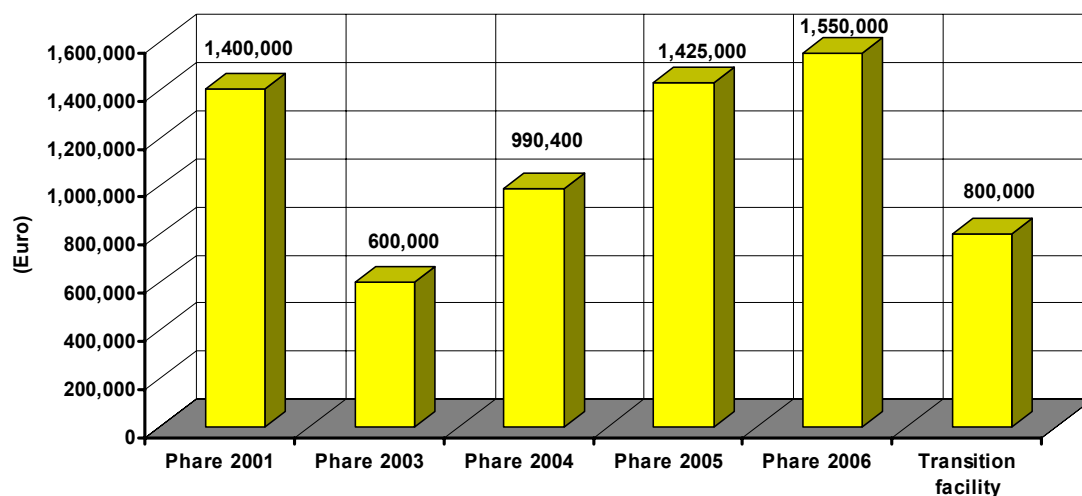

Fig. 9.4 Fondurile alocate proiectelor Phare pentru CNCAN

Având în vedere că asistența tehnică din partea Comisiei Europene acordată CNCAN se va încheia odată cu programarea Phare 2006 și cu Facilitatea de Tranziție, prezentăm situația fondurilor acordate începând cu primul ciclu de programare, de care a beneficiat CNCAN.

9.6 Pregătirea profesională în domeniul Relațiilor Internaționale

Ținând cont de atribuțiile și responsabilitățile direcției, pregătirea profesională a personalului reprezintă o componentă importantă în ceea ce privește desfășurarea activității în condiții optime. Este avută în vedere atingerea unei serii de obiective majore, precum cunoașterea și aplicarea principiilor de drept național, de drept comunitar, precum și de drept internațional, familiarizarea cu conceptele moderne ale problematicilor globale de securitate, aprofundarea principiilor și practicilor care guvernează relațiile internaționale etc.

Astfel, în perioada 15 ianuarie – 14 aprilie 2007, un reprezentant al DRInt a participat la *Cursul de Studii Avansate de Securitate organizat de Centrul European de Studii de Securitate „G. Marshall”*. Subiectele abordate în aprofundarea problematicilor globale de securitate au inclus: teorii ale relațiilor internaționale și de securitate, provocări globale, natura conflictelor armate, impactul „soft security” ca amenințare națională și internațională la adresa securității, problemele privind energia, rolul democrației în asigurarea securității, cooperarea internațională în domeniul securității, normele internaționale – drepturile omului în legislația internațională, factori de decizie naționali în domeniul securității – dezvoltarea strategiei naționale de securitate și influențele în formularea strategiei de securitate.

La inițiativa Guvernului SUA, în perioada 6 – 8 noiembrie 2007, a fost organizată *Conferința pentru cooperare și neproliferare regională în zona Mării*

Negre. Desfășurată la sediul *Centrului European de Studii de Securitate „G. Marshall”*, întâlnirea a avut ca scop întărirea schimbului de informații la nivel interstatal și dezvoltarea unei strategii corespunzătoare la nivel național pentru informarea opiniei publice asupra riscurilor la care publicul ar putea fi expus. Într-o perspectivă mai largă, SUA privește dezvoltarea unor inițiative regionale (ex. Black Sea Trust), drept cadru eficient de cooperare și acțiune, urmărindu-se în același timp importanța exportului de securitate și a aplicării eficiente a măsurilor de protecție și prevenire antiteroristă încă de la sursă. Au participat specialiști ai Departamentului de Stat și al Apărării al SUA, reprezentanți ai ministerelor de externe, experți în domeniul legislației din țări precum SUA, România, Turcia, Georgia, Ucraina, Armenia, Azerbaidjan, Bulgaria, Grecia, Republica Moldova. Din delegația României au făcut parte reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe și ai CNCAN (prin DRInt).

În contextul actual al pregătirii răspunsului în cazul actelor de terorism, un reprezentant al DRInt a participat la lucrările *Conferinței privind terorismul chimic, biologic, radiologic și nuclear*, organizat în perioada 26-27 noiembrie 2007 la Haga, de către Coordonatorul Național Olandez pentru Antiterorism și Comisia Europeană, Directoratul General pentru Justiție, Libertate și Securitate. Principalele obiective ale conferinței le-au constituit schimbul de informații privind prevenirea și combaterea terorismului chimic, biologic, radiologic și nuclear, precum și dezvoltarea conceptelor ce pot fi utilizate de către factorii interesați din statele membre ale Uniunii Europene.

În sfera relațiilor internaționale, reprezentanții DRInt au participat la:

- ✚ cursurile Școlii de vară organizate de Colegiul King din cadrul Universității din Londra. Acest curs a reprezentat o instruire avansată în dreptul Uniunii Europene și este acreditat de Societatea Legală pentru Dezvoltarea Profesională Continuă. Cursul a acoperit următoarele domenii ale legislației Uniunii Europene: anti-discriminare, competitivitate, libera circulație a lucrătorilor, politica socială, mediul înconjurător, aplicarea și sancționarea neaplicării dreptului comunitar, taxele Uniunii Europene, Curtea Europeană de Justiție, relații externe, libera circulație a bunurilor, libera furnizare a serviciilor, libertatea de stabilire și libera circulație a capitalurilor;
- ✚ cursurile postuniversitare pe tematica relațiilor internaționale. Organizate de Institutul Diplomatic Roman (centru de excelență al administrației publice românești, care furnizează expertiză în domeniul relațiilor internaționale, prin elaborarea de studii, analize de strategie politică și lucrări de specialitate pentru instituții publice și private din România și străinătate), aceste cursuri asigură pregătirea de specialitate în domeniul relațiilor internaționale. Tematica abordată ține cont de necesitatea participării României la dinamica internațională, în contextul integrării în structurile europene și euro-atlantice, precum și de aprofundare a pregătirii în domeniul istoriei, teoriei și practicii relațiilor internaționale contemporane, cu scopul înlesnirii desfășurării unei activități profesionale în cadrul instituțiilor guvernamentale și neguvernamentale din țară și străinătate.